

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Včasnost bezhotovostního zaplacení soudního poplatku

Při placení soudního poplatku formou bezhotovostního převodu je z hlediska včasnosti splnění poplatkové povinnosti rozhodný ten den, kdy je částka soudního poplatku skutečně připsána na účet soudu, nikoliv den, kdy byl zadán příkaz k úhradě.

Soud prvního stupně rozhodl o vrácení soudního poplatku za odvolání žalobkyni. Odvolací soud se následně ztotožnil s posouzením věci soudem prvního stupně v tom, že žalobkyně uhradila soudní poplatek na účet soudu prvního stupně až poté, kdy její poplatková povinnost zanikla (poslední den odvolací lhůty do usnesení soudu prvního stupně připadl na 10. 11. 2015 a poplatek byl připsán na účet soudu prvního stupně až dne 11. 11. 2015). Odvolací soud dospěl k závěru, že námitky odvolatelky (žalobkyně) nejsou důvodné. Pokud se žalobkyně dožadovala toho, že výzva k zaplacení soudního poplatku měla být doručována buď pouze jí nebo jak jejímu právnímu zástupci, tak i jí jako účastnici řízení, neshledal pro tento názor žádnou oporu v zákoně. Doručil-li tedy soud prvního stupně řádnou výzvu k zaplacení soudního poplatku jen jejímu právnímu zástupci, postupoval správně, neboť zaplacení soudního poplatku není úkonem, který by účastník musel osobně vykonat. Odvolací soud posoudil jako neopodstatněnou i výhradu odvolatelky, že lhůta pro zaplacení soudního poplatku je lhůtou procesní, a proto postačí, je-li v případě jeho placení bezhotovostní formou dán příkaz k jeho úhradě poslední den lhůty pro zaplacení poplatku (poslední den lhůty k podání odvolání proti usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku). Odvolací soud vysvětlil, že nejde o stejnou situaci jako například při podání odvolání, kdy je lhůta zachována, předá-li účastník odvolání poslední den lhůty doručujícímu orgánu. Pokud je soudní poplatek placen prostřednictvím pošty či peněžního ústavu, je tato povinnost splněna až dnem, kdy je předepsaná částka připsána na účet oprávněného (dříve ust. § 567 odst. 2 zákona č. [40/1964](#) Sb., občanského zákoníku účinného do 31. 12. 2013), resp. dluh je včas splněn, pokud se tak stane v době určené dlužníkovi pro splnění (nyní ust. § 1908 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanského zákoníku). Za rozhodující se tak podle odvolacího soudu považuje datum, ke kterému má příjemce platby peníze k dispozici, tedy k jakému datu byly připsány na příjemcův účet. Jestliže byl tedy soudní poplatek ze strany žalobkyně soudu uhrazen až poté, kdy její poplatková povinnost zanikla, soud prvního stupně postupoval správně, jestliže rozhodl o vrácení soudního poplatku žalobkyni.

Předmět sporu

Usnesení odvolacího soudu napadla žalobkyně dovoláním. Stejně jako v odvolání tvrdila, že lhůta pro doplacení soudního poplatku podle ust. § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích je lhůtou procesní. Pokud lze hradit soudní poplatek tak, že v poslední den lhůty pro jeho doplacení odevzdá poplatník podání s vylepenými kolkovými známkami ve stanovené výši orgánu, který má povinnost ho doručit (nejčastěji poště), dovolatelka zastává a obhajuje názor, že poplatek (který pro jeho výši nelze platit kolkovými známkami) je třeba považovat za včas uhrazený, pokud je v poslední den lhůty pro zaplacení soudního poplatku podán příkaz k jeho úhradě bankovním převodem, jak učinila.

Nejvyšší soud ČR tak musel posoudit otázku, zda žalobkyně uhradila soudem vyměřený poplatek za odvolání proti zamítavému rozsudku soudu prvního stupně, opožděně, jestliže dala příkaz k jeho úhradě formou bezhotovostního převodu v poslední den lhůty (konkrétně dne 10. 11. 2015) k podání odvolání proti usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku a poplatek tak byl

připsán na účet soudu až dne 11. 11. 2015, tedy (den) poté, kdy její poplatková povinnost zanikla, a to v důsledku pravomocného usnesení soudu prvního stupně o zastavení odvolacího řízení pro nezaplacení soudního poplatku.

Právní úprava v zákoně o soudních poplatcích

Právní úprava splatnosti soudních poplatků je obsažena v zákoně č. [549/1991](#) Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. Podle ust. § 4 odst. 1 písm. b) zákona jde-li o poplatek za řízení, vzniká poplatková povinnost podáním odvolání. Podle ust. § 7 odst. 1 věty první zákona poplatek, s výjimkou poplatku za zápis skutečnosti do veřejného rejstříku provedený notářem, je splatný vznikem poplatkové povinnosti. Podle ust. § 8 odst. 4 věty první zákona poplatky, které nejsou vyšší než 5 000 Kč, lze platit kolkovými známkami; toto ustanovení se nepoužije, vznikla-li poplatková povinnost podáním návrhu na vydání elektronického platebního rozkazu.

Následky nezaplacení soudního poplatku upravuje § 9 zákona, podle jehož odst. 1 nebyl-li poplatek za řízení splatný podáním návrhu na zahájení řízení, odvolání, dovolání nebo kasační stížnosti zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí; po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví. Podle jeho odst. 3 soud poplatníka ve výzvě poučí o tom, že řízení zastaví, jestliže poplatek nebude ve stanovené lhůtě zaplacen. Podle jeho odst. 7 usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku zruší soud, který usnesení vydal, je-li poplatek zaplacen ve věcech správního soudnictví dříve, než usnesení nabylo právní moci, a v ostatních věcech nejpozději do konce lhůty k odvolání proti tomuto usnesení. Nabude-li usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku právní moci, zaniká poplatková povinnost.

Z uvedeného vyplývá, že žalobkyně měla povinnost zaplatit soudní poplatek za odvolání již jeho samotným podáním. Zákon však nesplnění této povinnosti nepostihuje žádnou sankcí, naopak stanoví v takové situaci povinnost soudu vyzvat účastníka k jeho úhradě, stanovit mu lhůtu pro jeho zaplacení a řádně ho poučit o následcích nedodržení této povinnosti. Pokud účastník řízení ani na základě takové výzvy soudní poplatek neuhradí, dává mu zákon (v pořadí tedy již třetí) možnost soudní poplatek zaplatit nejpozději do právní moci usnesení o zastavení řízení.

Daňový řád a další předpisy

Otázku, kdy (jakým okamžikem) je splněna poplatková povinnost účastníka řízení v případě úhrady částky soudního poplatku prostřednictvím bezhotovostního převodu, zákon o soudních poplatcích ani občanský soudní řád výslovně neupravují. V případě takto zvoleného způsobu platby je tedy stěžejním výklad pojmu „zaplacen“, užitý zákonodárcem při formulaci jednotlivých pravidel obsažených v ust. § 9 (tedy nejen v jeho odst. 7) zákona o soudních poplatcích. Východiskem pro zodpovězení této otázky je ust. § 13 odst. 2 zákona o soudních poplatcích, podle něhož se při správě placení poplatků postupuje podle daňového řádu, pokud nestanoví tento zákon jinak. Podle ust. § 166 odst. 1 písm. a) zákona č. [280/2009](#) Sb., daňového řádu, ve znění pozdějších předpisů, za den platby se považuje u platby, která byla prováděna poskytovatelem platebních služeb nebo provozovatelem poštovních služeb, den, kdy byla připsána na účet správce daně (v posuzované věci soudu prvního stupně).

Ke stejnému závěru lze dospět i výkladem pojmu „zaplacen“, který užil zákonodárce v ust. § 9 (tedy nejen v jeho odst. 7) zákona o soudních poplatcích. Lhůta uvedená v ust. § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích je lhůtou zákonnou; zde nejde o procesní lhůtu pro podání účastníka, kde postačí v poslední den lhůty předat podání doručujícímu orgánu (jako je tomu například u odvolání, kdy ke splnění lhůty k jeho podání je podle ust. § 57 odst. 3 o. s. ř. dostačující poslední den lhůty učinit podání u soudu nebo podání odevzdat u orgánu, který má povinnost je doručit). **Pojem**

„zaplacen“ je tak nutno vykládat ve smyslu hmotněprávním, tj. povinnost uhradit soudní poplatek je splněna až okamžikem připsání peněžní částky na účet soudu. Až v tomto okamžiku je totiž bez dalšího postavena najisto faktická dispozice soudu s poukázanou částkou a je bez jakýchkoli pochybností potvrzeno, že účastník řízení skutečně soudní poplatek v souladu s pokyny soudu zaplatil. **Do doby, než je částka připsána na účet soudu, je nejisté, zda účastník řízení požadovanou částku na účet soudu skutečně odeslal a zda vůbec bude tato částka na účet soudu poukázána** (například pro nedostatek disponibilních prostředků na účtu účastníka). Tento výklad odpovídá významu, který je pojmu zaplacen obecně přisuzován, tj. faktické dispozici příjemce s uhrazenou peněžní částkou. **Z hlediska včasnosti splnění uvedené povinnosti tedy není rozhodné, kdy dal účastník řízení pokyn bance k bankovnímu převodu či poště k poukázání peněz poštovní poukázkou, ale je rozhodný až ten den, kdy je částka skutečně připsána na účet soudu** (srov. ust. § 567 odst. 2 zákona č. [40/1964](#) Sb. občanského zákoníku, ve znění pozdějších změn, účinného do 31. 12. 2013). Dokladem potvrzujícím zaplacení soudního poplatku je v takovém případě tzv. záznam o složení, který vyhotovuje účtárna a který je zakládán do soudního spisu.

Verdikt Nejvyššího soudu

Nejvyšší soud se tak ve svém usnesení spis. zn. 32 Cdo 3616/2016, ze dne 8. 11. 2016, ztotožnil s řešením, že při placení soudního poplatku formou bezhotovostního převodu je z hlediska včasnosti splnění poplatkové povinnosti rozhodný ten den, kdy je částka soudního poplatku skutečně připsána na účet soudu, k němuž dospěly ve své obsáhlé judikatuře již Nejvyšší správní soud i Ústavní soud. Dovolací soud tak nepřisvědčil názoru dovolatelky, že v případě platby soudního poplatku formou bezhotovostního převodu jde o lhůtu procesní, z čehož dovozovala, že soudní poplatek placený bankovním převodem lze považovat za včas uhrazený, pokud v poslední den lhůty pro zaplacení soudního poplatku podá účastník příkaz k úhradě soudního poplatku bankovním převodem, jak učinila. Nejvyšší soud proto neshledává tvrzené právní pochybení odvolacího soudu, dospěl-li k závěru, že žalobkyně zaplatila soudní poplatek za odvolání až po zániku její poplatkové povinnosti, a usnesení soudu prvního stupně o vrácení soudního poplatku za odvolání jako věcně správné potvrdil.

Adolf Maulwurf

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Vybrané otázky poskytování zdravotních služeb na dálku](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [„Za každou kauzou je živý příběh“](#)
- [Ombudsman na Maltě - základní parametry a role. A v čem bychom se mohli poučit i my v Česku?](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Rozhovor s JUDr. Veronikou Janoušek Rudolfovou, samostatnou advokátkou specializující se na sportovní právo](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)

- [Fotbaloví agenti vs. FIFA ve světle stanoviska generálního advokáta Soudního dvora Evropské unie](#)